

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 11CoP/74/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2513204010
Dátum vydania rozhodnutia: 01. 10. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Fedor Benka
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2014:2513204010.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Fedora Benku a sudkýň JUDr. Silvie Hýbelovej a Mgr. Renáty Gavalcovej v právnej veci starostlivosti súdu o maloletého P. W., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, v konaní zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Piešťanoch, dieťa rodičov: matka - Q. W., nar. XX.XX.XXXX, bytom Q. O. X, V. a otec - V. W., nar. XX.XX.XXXX, bytom Z. XX, V., o zmenu výživného, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Piešťany zo dňa 30. júna 2014, č.k. 5P/1/2014-172, t a k t o

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e .**

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

Rozsudkom napadnutým odvolaním súd prvého stupňa zmenil rozsudok Okresného súdu Trnava č.k. 18c/79/2007-33 zo dňa 17.09.2007 v časti výživného na maloletého P. tak, že s účinnosťou od 01.03.2013 výživné zvýšil zo sumy 66,39 eur na 86 eur mesačne a vo zvyšku návrh matky zamietol a rovnako zamietol i návrh otca na zníženie výživného. Súčasne rozhodol o nedoplatku otca na zročnom výživnom za obdobie od 01.03.2013 do 30.06.2014 vo výške 313,76 eur, ktorý nedoplatok otcovi povolil splatiť v mesačných splátkach po 10 eur splatných spolu s bežným výživným počnúc právoplatnosťou rozsudku. O trovách konania súd rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Svoje rozhodnutie súd právne odôvodnil použitím ust. § 62, § 75, § 77 ods. 1 a § 78 Zákona o rodine, keď na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že návrh otca na zníženie výživného nie je dôvodný a treba ho zamietnuť a naopak, návrh matky na zvýšenie výživného je sčasti dôvodný. U maloletého P. došlo za uplynulých takmer 7 rokov k podstatnému nárastu nákladov na výživu, ktoré však matka nemá z čoho uhrádzať. Matkine pomery sa totiž zmenili k horšiemu, pretože pri porovnateľných príjmoch má vyššie výdavky na deti, ktoré vyrástli a navyše jej pribudla v r. 2009 vyživovacia povinnosť voči maloletému U. - S., v prípade ktorého je samoživiteľkou. Zvýšené náklady na výživu maloletého P. spojené s jeho nástupom na základnú školu teda nemôže ona sama znášať a je potrebné, aby sa na nich podieľal aj otec dieťaťa, ktorý sa inak, než súdom určeným výživným na jeho výžive nepodieľa. Príjem otca sa zvýšil cca o 100 eur, avšak súd aplikoval na tento prípad ust. § 75 ods. 1 Zákona o rodine a u otca posúdil spôsob ukončenia jeho služobného pomeru (ktoré bolo dôsledkom jeho zavineného konania) ako vzdanie sa bez vážneho dôvodu výhodnejšieho zamestnania, v ktorom otec mohol v súčasnosti dosahovať podstatne vyšší príjem než má ako taxikár. Je síce pravdou, že otec má zdravotné problémy, tieto však pretrvávajú už v čase posledného rozhodovania súdu o výživnom na maloletého P. a navyše podľa lekárskeho nálezov mu bránia vo výkone práce taxikára (ktorú otec napriek tomu, hoci v obmedzenej forme vykonáva) a nie vo výkone inej práce. Keďže invalidita otca maloletého,

ako aj miera zníženia schopnosti pracovať u otca nebola zatiaľ ničím preukázaná, súd vychádzal z posledne dosahovaných príjmov zo služobného pomeru, berúc do úvahy jeho preukázané nevyhnutné mesačné výdavky na bývanie a výživné na staršieho syna, ktoré sa tiež zvýšili a predstavuje už 120 eur mesačne. Takto súd dospel k záveru, že je tu dôvod zvýšiť výživné na 86 eur mesačne, ktorá suma zodpovedá zmeneným pomerom maloletého P. a prihliada na jeho vek aj odôvodnené potreby a súčasne zohľadňuje aj výživné na syna Q., platené otcom vo výške 120 eur. Celkovo otec bude povinný v súlade s ustálenou súdnou praxou platiť na obe svoje vyživovacie povinnosti cca 25% z príjmu, ktorý by bol schopný dosahovať minimálne vo výške 747 eur (nebyť skutočnosti, že sa ho svojím zavineným konaním vzdal), pričom súd vzal okrem majetkových pomerov účastníkov, počtu vyživovaných detí u oboch rodičov a odôvodnených potrieb maloletého do úvahy tiež tú skutočnosť, že celú osobnú starostlivosť zabezpečuje iba matka a otec sa o dieťa nijakým spôsobom nezaujíma, ani mu nad rámec výživného ničím neprispieva.

Súd výživné zvýšil odo dňa 01.03.2013, kedy matka podala návrh na súd (§ 77 ods. 1 Zákona o rodine) a kedy už dôvody zvýšenia existovali, pretože tieto nastali jeho nástupom na základnú školu od septembra 2012. Spätným určením výživného vznikol otcovi nedoplatok na zročnom výživnom pri splatnosti k 15. dňu v mesiaci a zohľadniac doteraz určené výživné v sume 66,39 eur vo výške 313,76 eur, vypočítané ako 16 mesiacov x 19,61 eur (86 - 66,39), ktorý nedoplatok mu súd povolil splácať v mesačných splátkach po 10 eur spolu s bežným výživným od právoplatnosti rozsudku. O trovách konania súd rozhodol s použitím ustanovenia § 146 ods. 1 písm. a) O.s.p. a žiadnemu z účastníkov náhradu trov konania nepriznal, keďže toto konanie mohlo začať aj bez návrhu.

Proti rozsudku súdu prvého stupňa podal v zákonnej lehote odvolanie otec dieťaťa, ktorý navrhol napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Uviedol, že zníženie výživného odôvodňoval výrazným zhoršením jeho zdravotného stavu, vyživovacou povinnosťou voči plnoletému nezaopatrenému študujúcemu synovi Q., nákladmi spojenými s užívaním garsónky, v ktorej je v podnájme, výdavkami s nákupom liekov, pričom súčasne súd pojednával aj vo veci zvýšenia výživného na maloletého P., takže v jednom súdnom konaní došlo k spojeniu vecí. Poukázal na to, že súdu predložil dostatočné množstvo písomností a dôkazov týkajúcich sa jeho príjmov a objektívnych výdavkov, ako aj zdravotných záznamov. Uviedol, že matka maloletého má celkovo 4 deti, keď z prvého manželstva má dve deti - Q. a Q. a z druhého manželstva pochádza maloletý P., pričom štvrté dieťa U. - S. má s neuvedeným otcom a teda matka dieťaťa je samoživiteľkou. Nad maloletým Q. bola nariadená ústavná starostlivosť rozsudkom Okresného súdu Piešťany č.k. 13P/169/2013-78 zo dňa 12.02.2014 po jeho predchádzajúcom odňatí z matkinej starostlivosti predbežným opatrením. Z uvedeného jednoznačne vyplýva, aká je matka maloletého starostlivá matka. Uviedol, že matka dieťaťa sa nikdy o deti nestarala, celý život holdovala a holduje alkoholu. Nesúhlasil s tým, aby sa pri rozhodovaní vychádzalo z jeho policajného príjmu z roku 2007, odkedy už uplynula dlhá doba. Podľa jeho názoru súd má vykonávať objektívne dokazovanie a pri vyhlasovaní rozsudku tento vyhlasovať výslovne v literách zákona. Uviedol, že nemôže dať viac ako má, svoju vyživovaciu povinnosť si neznižil svojvoľne, pričom súd mu nebude určovať, akú prácu má vykonávať, jediný, kto má právo o tom rozhodovať, je jeho zdravotný stav.

K odvolaniu otca dieťaťa sa písomne vyjadrila matka, ktorá navrhla napadnutý rozsudok z dôvodu jeho vecnej správnosti potvrdiť.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.) po zistení, že odvolanie podala včas oprávnená osoba - účastník konania (§ 201 a § 204 ods. 1 O.s.p.), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 201 a § 202 O.s.p.), postupom bez nariadenia ústneho odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie mu predchádzajúce bez ohľadu na rozsah a dôvody odvolania (§ 212 ods. 2 písm. a/ O.s.p. v spojení s § 81 ods. 1 O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie otca dieťaťa nie je dôvodné, pretože napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa je vecne správny.

Predmetom konania vedeného na súde prvého stupňa pod sp. zn. 5P/1/2014 je zmena výživného na maloletého P., nar. XX.XX.XXXX.

Rozsudkom napadnutým odvolaním súd prvého stupňa zmenil rozsudok Okresného súdu Trnava č.k. 18c/79/2007-33 zo dňa 17.09.2007 v časti výživného na maloletého P. tak, že s účinnosťou od 01.03.2013 výživné zvýšil zo sumy 66,39 eur na 86 eur mesačne a vo zvyšku návrh matky zamietol a

rovnako zamietol i návrh otca na zníženie výživného. Súčasne rozhodol o nedoplatku otca na zročnom výživnom za obdobie od 01.03.2013 do 30.06.2014 vo výške 313,76 eur, ktorý nedoplatok otcovi povolil splatiť v mesačných splátkach po 10 eur splatných spolu s bežným výživným počnúc právoplatnosťou rozsudku. O trovách konania súd rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Predmetom odvolacieho konania je preskúmanie správnosti postupu a predmetného rozsudku súdu prvého stupňa.

Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku, ako aj celého obsahu spisového materiálu dospel k záveru, že súd prvého stupňa vykonal dokazovanie v dostatočnom rozsahu potrebnom pre vyhlásenie rozsudku, na základe vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam a vec i správne právne posúdil.

Pri rozhodovaní o zmene výživného je nevyhnutné previesť porovnanie okolností dôležitých pre určovanie výživného tak v dobe skoršieho ako i nového rozhodovania a to na základe spoľahlivých a úplných výsledkov dokazovania. Je pritom potrebné prihliadnuť ku všetkým okolnostiam, ktoré by mohli odôvodniť zmenu výživného, ak sa závažnejším spôsobom prejavia v pomeroch účastníkov v porovnaní s ich pomermi v čase vyhlásenia predchádzajúceho rozsudku. Zmena pomerov pritom môže byť odôvodnená buď subjektívne okolnosťami na strane povinného, resp. oprávneného, alebo objektívne napríklad vývojom životných nákladov. V zmysle valorizačnej klauzuly obsiahnutej v § 78 ods. 3 už vývoj životných nákladov je objektívnou okolnosťou, ktorá sama osebe môže odôvodniť zmenu výšky výživného. Zmena výšky výživného je pritom možná najskôr od času, keď došlo k zmene pomerov.

Konkrétna výška výživného je ovplyvňovaná faktormi jednak na strane výživou oprávneného, jednak na strane povinného. Na strane oprávneného dieťaťa je potrebné skúmať jeho skutočné odôvodnené potreby s ohľadom na zákonnú mieru povinnosti rodiča, ktorá je daná tým, že dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov. Oprávnené potreby pritom nezahŕňajú iba stravovanie, ale sú dané širšie jednak potrebami bytovými, odevnými, zdravotnými, kultúrnymi a závisia predovšetkým od veku, zdravotného stavu, schopností živiť sa sám, schopností starať sa o seba a podobne. Medzi odôvodnené potreby nepatria len pravidelné mesačné výdavky, ale aj náhodné výdavky, ktoré napríklad súvisia so zdravotným stavom oprávneného ako sú napr. liečebné náklady. Súd na ne musí pri určovaní výživného prihliadnuť. Na strane oprávneného sa tiež skúmajú jeho schopnosti, možnosti a majetkové pomery, existencia a počet iných osôb povinných poskytovať výživu a ich schopnosti, možnosti a majetkové pomery, počet nimi vyživovaných osôb a výška takéhoto výživného ako i vyživovaciu povinnosť iných povinných voči týmto osobám. Na strane povinného rodiča je nevyhnutné prihliadnuť na okruh osôb, ktoré sú povinné poskytovať výživné dieťaťu a výšku a spôsob už poskytovaných plnení, kde je potrebné zohľadniť tiež starostlivosť o dieťa a jeho domácnosť. Na strane povinného sa prihliada tiež najmä na jeho schopnosti, teda faktické príjmy, ale i na jeho možnosti, teda na to, čo je objektívne možné, aby zarobil s ohľadom na svoj vek, zdravotný stav, kvalifikáciu, odbornosť, nadanie, vedomosť, zručnosti, pracovné skúsenosti i situáciu na trhu práce. Okrem toho je potrebné vždy vyhodnotiť i majetkové pomery oboch povinných rodičov. Táto kategória zahŕňa jednak majetok rodičov a jednak ich životný štandard, ktorým sa navonok prezentujú. Okrem uvedeného na strane povinného rodiča je vždy potrebné prihliadnuť k počtu, druhu, výške a dôvodnosti iných vyživovacích povinností a zároveň na okruh osôb, ktoré sú povinné týmto oprávneným poskytovať výživné, ich schopnosti, možnosti a majetkové pomery. Súd je povinný prihliadať tiež na zárobkové možnosti povinných rodičov podľa príjmov z obdobia pred zmenou zamestnania vtedy, ak sa preukáže, že to bol rodič, ktorý sa vzdal bez vážneho dôvodu výhodnejšieho zamestnania alebo zárobku. V takom prípade je súd povinný skúmať dôvody, ktoré ho viedli k strate na príjmoch alebo majetku.

Správny bol postup súdu prvého stupňa, ktorý porovnal pomery a okolnosti, z ktorých sa vychádzalo pri ostatnej úprave výživného, s pomermi a okolnosťami v čase nového rozhodovania o výživnom, na základe čoho dospel k správne záveru, že došlo k podstatnej zmene pomerov, ktorá odôvodňovala zmenu predchádzajúceho rozhodnutia. Súd prvého stupňa sa vypořiadal so všetkými podstatnými námietkami otca dieťaťa a vzhľadom na to, že tento ani v odvolacom konaní neuviedol žiadne podstatné skutočnosti, na ktoré by bolo potrebné prihliadnuť, odvolací súd poukazuje na odôvodnenie napadnutého rozsudku súdu prvého stupňa.

Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 219 ods. 1 O.s.p. z dôvodu vecnej správnosti potvrdil.

O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 146 ods. 1 písm. a) O.s.p., podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania, ktoré sa mohlo i bez návrhu.

Senát krajského súdu uvedený rozsudok prijal pomerom hlasov 3:0, teda jednohlasne.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.